

12. 1. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Cash pooling a související povinnosti vůči České národní bance

Cash pooling představuje zavedený nástroj k zajištění finančních zdrojů a současně výhodného úročení prostředků vložených na bankovních účtech společností v rámci koncernu. V důsledku legislativních změn v poslední době jsou však některé otázky cash poolingů v praxi vykládány nepřesně. Jedním z aktuálních témat je upřesnění povinnosti součinnosti účastníků cash poolingů s Českou národní bankou („ČNB“). Cílem tohoto článku je základní zhodnocení nejtypičtějších otázek cash poolingů a povinnosti výkaznictví resp. oznamování souvisejících transakcí ČNB.

Cash pooling

V rámci cash poolingů dochází k vzájemnému poskytování peněžních prostředků mezi společnostmi začleněnými v koncernu. Cash pooling se tradičně rozděluje na reálný a fiktivní. V rámci reálného cash poolingů dochází k reálným převodům peněžních prostředků mezi účty zúčastněných společností a tzv. master účtem. Master účet je účet určený pro koncentraci peněžních prostředků společností v koncernu a vyrovnání kreditních a debetních zůstatků na jednotlivých zúčastněných účtech. Zúčastněné společnosti mohou právě takto v rámci interních koncernových transakcí získávat nejen peněžní prostředky k financování podnikatelské činnosti, ale v rámci koncernu dochází i k výhodnějšímu úročení prostředků na bankovních účtech v důsledku jejich konsolidace. Při fiktivním cash poolingů k reálným převodům nedochází a zůstatky na účtech zúčastněných společností zůstávají nedotčeny. Zmíněné zůstatky jsou převáděny fiktivně, čímž dojde k vytvoření konsolidovaného zůstatku přinášejícího výhodnější úročení.

Pro účely tohoto článku se blíže zaměříme na reálný cash pooling v mezinárodních koncernech, v jehož rámci dochází k přeshraničním převodům peněžních prostředků. Takové transakce mohou být typicky posouzeny jako úvěrové operace. Jedná se o případ, který bude za určitých podmínek předmětem zkoumání ČNB.

Základní aspekty z pohledu vztahů ve společnosti a mezi společnostmi

Pro úplnost je vhodné připomenout, že v roce 2014 došlo ke změnám koncernového práva a upřesnění odpovědnosti statutárních orgánů společností. V souvislosti s tím je vhodné provést revizi dokumentace vypracované ke konkrétnímu modelu cash poolingů. Zásadní otázkou kromě revize celého vztahu však zůstává odpovědnost statutárního orgánu či jeho členů. Člen statutárního orgánu je stále povinen jednat s péčí řádného hospodáře a s péčí, kterou by za dané situace standardně vynaložila jiná kvalifikovaná osoba v jeho postavení. Taková osoba může kromě informování valné

hromady či jediného společníka současně požádat tyto orgány o udělení pokynu k uzavření příslušných smluv v rámci cash pooling. Tím minimalizuje vlastní odpovědnost za škodu způsobenou v souvislosti s účastí na cash pooling operacích. Mezní hranicí, kterou by společnost neměla překročit, je provádění takových operací, které by znamenaly úpadek společnosti nebo byly v rozporu se zákonem.

Bezhotovostní operace a povinnosti vůči ČNB

Obecně platí, že ČNB je na základě zákona č. [219/1995](#) Sb., Devizového zákona a zákona č. [6/1993](#) Sb., o České národní bance oprávněna mimo jiné požadovat od obchodních společností informace pro účely statistické, vyhodnocení platební bilance.

V určitých případech může i společnosti zúčastněné na cash pooling operacích vzniknout povinnost týkající se vykazování určitých skutečností vůči ČNB. Tato povinnost je v praxi vykládána rozdílně a zúčastněným společností tak neopodstatněně přináší nejistotu, navíc s ohledem na to, že nesplnění povinností vůči ČNB může vyústit v udělení pokuty až do výše 1.000.000,- Kč.

Nejasnosti ve výkladu povinnosti reportování a výkaznictví ve vztahu k ČNB souvisejí se změnou pravidel v roce 2013, kdy byla zrušena generální výjimka pro cash pooling operace z povinnosti reportování ČNB. Případné úvěry poskytnuté v rámci cash pooling jsou nově postaveny naroveň standardním úvěrovým operacím.

Společnost, která není speciálním subjektem jako např. finanční institucí, může přesto podléhat povinnosti výkaznictví s ohledem na celkový roční objem cash poolingových transakcí. ČNB disponuje pravomocemi stanovit vyhláškou okruh tzv. statisticky významných osob a stanovit rozsah vykazovaných informací. Vyhláška ČNB č. [235/2013](#) Sb. konkrétně stanoví, že výkazy sestavuje a předkládá vykazující osoba, u které celkový roční objem finančních úvěrů poskytnutých nebo přijatých ve vztahu k zahraničí ke konci kalendářního roku dosáhne alespoň 100.000.000,- Kč. Pokud splňuje společnost uvedený objem úvěrů, potom spadá pod vymezení tzv. statisticky významné osoby. Mnohé společnosti tak automaticky předpokládají, že jsou v tomto případě povinny sestavovat a předkládat výkazy o cash pooling operacích ČNB. Takový pohled je ovšem zjednodušující a v případě běžných společností zbytečně zatěžující. Při posouzení povinnosti reportingu cash pooling totiž nelze opomenout, že ČNB musí podle zákona o České národní bance v modelovém případě společnost samostatně a přímo uvědomit o tom, že splnění povinnosti reportingu požaduje. Veřejně dostupné informace jsou mnohdy v tomto ohledu nejasné.

Někteří autoři totiž přímo dovozují, že pokud celkový roční objem finančních prostředků poskytnutých nebo přijatých českou osobou ve vztahu k zahraničí dosáhne alespoň zmíněné hranice sta milionů korun, dotčená osoba musí sestavovat a ČNB předkládat výkazy za oblast finančních úvěrů bez dalšího. Domníváme se, že tento závěr je možné upřesnit tak, že pokud společnost v rámci zahraničních cash pooling operací překročí výše uvedený objem operací, nemá podle našeho názoru povinnost automaticky pravidelně vykazovat takové transakce ČNB. S ohledem na nejednoznačnost výkladu právních předpisů stanovujících povinnost součinnosti s orgány veřejné moci proto doporučujeme konzultovat s odborníky nejen nastavení systému cash pooling, ale i samotnou povinnost spolupráce s ČNB v každém konkrétním případě. Splnění limitu stanoveného pro určení okruhu statisticky významných osob proto můžeme chápat prvotně jako informaci o tom, že taková společnost již splňuje předpoklady pro kooperaci s ČNB. Povinnost reportování pak vzniká právě až uvědoměním ze strany ČNB.

Miloš Sochor,
advokát

[PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

City Green Court
Hvězdova 1734/2c
140 00 Praha 4

Tel.: +420 251 151 111
Fax: +420 251 156 111

Svobody 91/20
602 00 Brno

Tel.: +420 542 520 111
Fax: +420 542 214 796

e-mail: milos.sochor@pwclegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)